

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Quarta. De Objecto Logicæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

accidens, non corruptibile, sed necessarium, &c. nam illud quod est, definiri potest, quod verò definitur æquivocum esse non debet, nec corruptibile, nec ens per accidens, sed unum per se, ergo istæ omnes conditiones alioquin requisitæ optimè ad primam reducuntur. Quòd verò alii dicunt quòd subiectum debeat adæquari scientiæ reducitur ad secundam, ex eò enim quòd alia omnia reducuntur ad ipsum, & ipsum non reducatur ad aliud, insinuat sufficienter non excedere scientiam, nec à scientia excedi. Item alii requirunt, quòd debeat esse universale, sed quamvis ad primam reduci possit, ad quam reducta est etiam definitio, cum singularia gratiâ sui non definiantur, sufficienter insinuat debere esse universale, attamen assero id universaliter verum non esse, nam de Deo optimo M. qui est singularissimus datur scientia, Quòd autem debeat habere, ut prætendunt nonnulli, partes subiectivas, id tantum verum est de objecto generico, non verò specifico, & insuper ad secundam conditionem reducitur. Sed in contra primam conditionem

XII.

Arguitur si ad objectum requiritur ut de illo præsupponatur quòd sit, sequeretur scientiam non esse de necessariis, sed scientia secundum Aristotelem & omnes est de necessariis, ergò mala est illa conditio: probatur sequela, nam si in Physica præsupponere debeo quòd corpus naturale sit, non præsuppono aliquid necessarium, nam corpus naturale jam potest esse jam non esse, jam generari jam corrumpi, & per consequens objectum Physicæ erit aliquid corruptibile & non necessarium, adeoq; & scientia erit contingens, quandoquidem secundum tertiam conditionem scientiæ ab objecto specificantur; R. Negando sequelam ma. & dist. mi. scientia secundum Aristotelem & alios est de necessariis, ita ut illa necessaria sint quantum ad existentiam nego mi. quoad essentiam, seu quoad habitudinem prædicati & subiecti ad se invicem, concedo mi. non requiritur enim quòd objectum actu existat, sed quòd possit existere & quòd ante opus intellectus subiectum habeat necessariam coexistentiam cum prædicato, ut dicitur communiter.

Instatur. Scientia realiter fertur ad objectum, sed relatio est inter extrema realia, ergò objectum scientiæ debet actu & realiter existere. R. dist. mi. concessa ma. Relatio est inter extrema realia, prædicamentalis concedo, transcendentalis nego, seu ut verius dicam relatio mutua realis, concedo, relatio non mutua nego. Prædicamentalis autem realitio est, quæ realiter distinguitur à fundamento & termino. Sed

Urgetur secundum ipsam conditionem datam objectum præsupponi debet an sit? sed an sit, dicit relatum existentiam, ergò, prob. mi. præsupponit talem existentiam ratione cuius definiri possit, sed ratione solius existentie realis definiri potest aliquid ergò probatur mi. quia alioquin chymera & omnia non existentia possent definiri. R. dist. ant. præsupponit existentiam actualem essentia concedo mi. positionem extra suas causas nego mi. & concessa ma. prob. dist. mi. sed ratione solius existentie realis aliquid definiri potest definitione rigo

rosa & strictè sumpta concedo mi. definitione in largiore acceptione nego mi. & consequentiam, vel si tibi displicet hæc solutio, recurre ad priorem dicendo, existentiam essentia sufficere & nihil aliud, ut autem tertia conditio melius intelligatur ideo

Quæres I. Per quodnam objectum specificentur scientiæ, & ab aliis distinguantur? Supponit quæsitum scientias specificari ab objecto, & per ordinem ad illud unam ab alia distingui, ita communiter tenetur, quomodo autem hoc fiat dicam dum acturus sum, quomodo actus ab objectis specificentur, interim quætionem resolvo & ad quæsitum, R. non specificari nec distingui scientias per solum objectum materiale tantum, nec per solum formale, sed per utrumq; simul, nam ut notat Didacus a Jesu in Logica quæstione 3. proem. Neque sanabilitas ut constituitur medicinam, neque naturalitas ut Physicam, sed homo quatenus sanabilis est, & quatenus naturalis, est objectum adæquatam specificans scientiam & eam ab aliis distinguens.

Quæres 2. An etiam ad rationem objecti attributionis requiratur quòd omnia virtualiter in se contineat quæ in illa scientia tractantur? R. Quòd Scotus dum dicit requiri quòd omnia virtualiter contineat, quæ in scientia tractantur, non loquitur de objecto generico, sed specifico, unde non tantum est intelligendus quasi diceret quòd objectum specificum debeat omnia virtualiter continere, quæ in scientia totali tractantur, cuius objectum illa species est, sed tantum quòd debeat continere virtualiter omnia scientie partialis, seu speciei specialissimæ cuius objectum est, Objectum autem genericum non continet omnia virtualiter, sed virtualiter tantum continet propriam definitionem & proprietates, alia autem quæ in scientia tractantur tantum potentialiter, ita expressè 6. Met. q. 1. quando autem 2. d. 3. q. 8. in fine ait (contrarium quasi teneret) unitas scientie assignatur penes objectum, quia illud est penes quod scientie distinguuntur non penes intellectum, & hoc modo distinguendo scientias illa est una, quæ est unius subiecti primi, quatenus objectum primum habet continere scientiam illam virtualiter per quæ ultima verba insinuare vult, quòd ad hoc quòd scientia sit una, objectum debeat continere virtualiter omnes veritates, quandoquæ; autem ista dicit Scotus, explicandus est & intelligendus, quòd loquitur de objecto specifico, quòd continet virtualiter suam definitionem & passiones, vel si de generico loquitur, dicatur quòd extendat ly virtualiter continere, prout idem significat quòd continere, non tantum proprie virtualiter, sed etiam potentialiter.

QUÆSTIO IV.

De Objecto Logica.

Inquirendo Objectum Logica non loquar de materiali tantum, nec formali tantum, sed de objecto ex utroq; materiali scilicet & formali conflato, circa quam materiam tanta est sententiarum diversitas, ut Mastr. q. proem. art. 3.

XIII.
Scientia distinguuntur tam per objectum formale quam materiale.

XIV.
Quomodo intelligendus sit Scotus dicens objectum debeat continere omnia, quæ in scientia tractantur.

art. 3. afferat plures quam viginti recenferi sententias, ut quodammodo difficilius sit omnes referre quam novam aliquam invenire, Nam aliqui omnes res non modo in quantum eas considerat Metaphysicus, sed etiam quæ quocunq; modo sub intellectu cadunt, objectum faciunt, alii voces, alii ens rationis, alii demonstrationem, alii Syllogismum, alii tres operationes mentis quatenus dirigibiles, alii instrumentum sciendi pro objecto Logico faciunt; Verumtamen ut questio melius resolvatur, Notandum Logicam dupliciter sumi posse, scilicet primo modo quo eam consideravit Aristoteles sub secundis intentionibus, alio modo prout nunc & de facto communiter accipitur, & sic vocatur Logica in se, de utraq; resolvenda est questio, imprimis tamen ut nostra sententia evadat clarior, refellam solemniores contrarias unde

DICO I. Voces non sunt objectum Logicae, nec partiale quidem. Hæc est Scoti Scotistarum & Recentiorum communiter, & quamvis D. Augustinus contrarium sentire videtur, id tamen non dicit assertivè, sed ut terminis ejus utar sed quasi materiam Dialecticæ appellat, ut habet in Enchirid. cap. 4. Probatur Conclusio, si per impossibile voces nullæ essent, adhuc esset Logica, ergo voces non sunt objectum Logicae. Prob. 2. Quia omnia ea quæ tractat Logicus non gratiâ vocum adducit, ergo voces non sunt objectum; probatur ant. quia voces adferuntur in gratiam aliorum ergo non gratiâ sui: prob. ant. nam propter conceptus mentis exprimendos voces adhibentur. Probatur tertio nam ea quæ in Logica tractantur non referuntur ad voces, imò voces secundum multiplicem considerationem ad diversas spectant scientias, nam in quantum ens sunt, eas Metaphysicus considerat, in quantum soni sunt ab ore animalis procedentes cum imaginariis significatione, Onimasticus considerat, si considerantur ut demulcentes sunt aurium, Musica sibi vendicat, si spectentur ut ordinatæ ad persuadendum in dictione, Rhetorica suas dicit, si deniq; accipiuntur ad constructionem faciendam in sermone vulgari, Grammaticæ sunt, ergo. Probatur tandem secunda pars Conclusionis, quia inde sequeretur quod si voces essent vel partiale objectum Logicae, quod etiam essent cujuslibet scientiæ, sed hoc est inconvenientissimum, ergo: prob. sequel. Quia tamen bene physica dum describit corpus naturale, quam Metaphysica dum ens definit, utitur vocibus, ergo. Confirmatur Conclusio, quia sicut nunc & de facto adhibemus voces ad exprimendos conceptus, & ad deducendum ex notiori ignotum, ita etiam possemus adhibere nutus, vel scripturas & characteres, sed tamen exinde nullus diceret quod nutus, characteres, & scripturæ sint objecta Logicae, ergo nec pariter dicendum est quod sint voces, licet eis utatur Logicus, quia id non facit primariò in gratiam vocum, sed propter sciendi modos, ad quos referendos & declarandos eas adhibet & utitur. Sed in contra

Arguitur In Syllogismo vocali est artificium aliquod, quod ad Grammaticum non pertinet, ergo spectat ad Logicum consequ.

patet: prob. ant. quia Grammatica non tractat de forma Syllogistica ergo aliquid est in Syllogismo vocali, quod ad Grammaticum non pertinet, consequenter nec voces tantum sed & ad Logicum. R. dist. ma. est aliquid artificium &c. per se concedo ant. est aliquid artificium quod ad Grammaticam non spectet per accidens nego antecedens & consequentiam, nam in quacunq; scientia fermocinatio fiat, ad Grammaticam spectat debita verborum & nominum constructio. Sed

Instabis sequeretur inde Aristotelem in libris Periherm. & Elench. Grammaticam docere, sed hoc est in convenientissimum ergo. prob. sequel. quia in illis agit de terminorum, vocum, & orationis significatione, ergo: sed R. dist. sequelam ma. sequeretur Aristotelem in libris Periherm. & Grammaticam docere ex instituto & per se nego sequel. ex necessitate & per accidens concedo sequel. Itaq; quia vidit Aristoteles tempore suo multum prævalere Sophismatum illusiones, judicavit necessarium aliquid supplementum Grammaticæ facere, & illa luculentius quæ dubia erant in Dialecticâ explicare, ex quo non inficiari potest, nam magnam in multis Dialecticâ cum Grammaticâ habet Affinitatem quod si quis autem instet & adhuc

Urgeat Aristoteles vocavit libros suos idem Perihermias quia sunt de Interpretatione significationum vocalium, ergo arguit de vocibus principaliter, sed R. concessio ant. negando consequentiam quia si illud antecedens aliquid probaret, probaret nimium, quia si agit de vocum significatione tantum, ut est ipsa libri intitulatio, ergo voces tantum essent, objectum Logicae, quod quàm verum sit viderint ipsi Advertarii. Sed

DICO 2. Tres mentis operationes etiam ut dirigibiles non sunt objectum Logicae. Hæc est Magistris, Baronis, &c. & Scotistarum communior contra Neotericos & signanter Averfam, ex Scotistis Pontium, disp. 1. q. 4. concl. 3. Prob. Ad Objectum requiritur ut de ipso præsupponatur, non solum an est? sed quod quid est, seu ejus definitio, sed hoc non præsupponitur de tribus operationibus mentis, ergo non possunt esse objectum Logicae; ma. est certa mi. probatur. Quia hoc habetur ex libris de anima, quæ sit earum definitio, ergo. Probatur 2. Si tres mentis operationes ut dirigibiles sunt Logicae objectum, sequeretur quod Logica subalternaretur scientiæ de anima, sed hoc dicendum non est, ergo nec illud ex quo hoc sequitur: prob. seq. ma. nam ad scientiam subalternatam nihil requiritur nisi quod principia subalternata sint conclusiones subalternantis, & quod subalternata ad suum objectum differentiam addat accidentalem, sed hic ista omnia reperiuntur, ergo: mi. probatur. Quia principia Logicae essent conclusiones scientiæ de anima, nam in illis libris hoc ostenditur sic: Quot sunt in intellectu modi concipiendi, tot sunt intellectus operationes, sed sunt tres concipiendi modi in intellectu, ergo etiam sunt tres operationes intellectus, & additur ipsis insuper differentia accidentalis, scilicet dirigibilis, ergo. Sed contra Conclusionem sic

IV. Mentis operationes non sunt objectum.

V.
Operationes
intellectus
non sunt pro-
pter instru-
menta in esse
physico bene
tamen in esse
scibili.

Arguitur sicut operationes quæ tales spectant ad Animasticam, ita quæ dirigibiles spectant ad Logicam, sed si in Logica considerantur, non videtur quomodo reduci possint ad instrumenta, ergo ipsa objectum potius sunt constituendæ; prob. mi. Operationes intellectus non sunt propter instrumenta, sed instrumenta propter operationes intellectus, sed media reducuntur ad finem, & non finis ad media, ergo cum operationes sunt finis propter quas sunt instrumenta, instrumenta ad operationes, & non operationes ad instrumenta reduci debent, consequenter erunt objectum Logice. R. concessa ma. negando mi: bene enim operationes ad instrumenta, seu modos sciendi reduci possunt, quia operationes intellectus in Logica considerantur quatenus dirigibiles, quod fit in gratiam instrumentorum, nam cognitæ eorum dirigibilitate apta conficiuntur instrumenta ad eas dirigendas: ad prob. mi. dist. ma. Operationes intellectus non sunt propter instrumenta in esse physico concedo ma: in esse scibili nego ma: In esse scibili res aliter se habet sicut in libris post demonstratio est propter scientiam in esse physico, & scientia est finis demonstrationis, nec ponitur ideo tamen scientia pro objecto, sed potius demonstratio, quia ibi consideratur natura scientiæ, ut rectè conficiatur instrumentum generativum eius, unde Arist. lib. post. cap. 2. ex hoc quod scire rem est eam per causam cognoscere, infert quod demonstratio debeat esse ex primis veris, ex quo evidens est quod Aristoteles consideravit scientiam propter demonstrationem.

Instatur In aliis facultatibus Organicis non instrumentum, sed operationes ad quas instrumentum dirigitur est Objectum ergo etiam hoc in scientia Logica debet fieri. ant. probatur, nam in facultate scriptoria non calamus, sed scriptura est objectum, in pictoria non penicillus, sed pictura, ergo. R. duplices esse facultates Organicas, aliæ sunt simpliciter tales, quæ circa instrumenta versantur & nullo modo attingunt opus ad quod ordinantur, sicut se habet frœni factoria, respectu equestris, lignaria respectu nauticæ, aliæ sunt e contra quæ etiam ipsum opus attingunt ad quod ordinantur, ita ut non sint nec dici possint simpliciter ministratoriæ, nam licet de instrumentis agant, non tamen id faciunt ut aliis subministrant, sed ut ipsi eis utantur & tales sunt pictoria, scriptoria, medicina &c. in his quidem & similibus instrumenta non sunt objectum, sed ipsæ operationes, non tamen in facultatibus primi generis, cuius generis etiam est Logica, unde in forma R. dist. ant. In aliis facultatibus quæ sunt simpliciter ministratoriæ non instrumenta sed operationes sunt objectum nego ant. quæ non sunt simpliciter ministratoriæ concedo ant. & nego consequentiam disparitas patet ex responsione.

Urgetur Ethica facultas est quæ simpliciter tradit regulas directivas voluntatis, & tamen operationes voluntatis sunt objectum voluntatis & non regula & præcepta quæ ordinantur ad operationes, ergo & sic in Logica dicendum est. Sed R. primò negando ma. quia

Ethica non simpliciter tradit regulas, sed etiam ipsa simul elicitive attingit operationes voluntatis directas, adeoq; redit solutio prior. unde R. 2. Negando mi. quia non operationes sunt objectum Ethicæ, sed homo in quantum beabilis est, ut innuit Scotus q. 3. Prologi. ad 3. sed Responso prior argumentum solvit melius. Attamen

Arguitur 2. Logica docet definire, dividere &c. sed definitio divisio &c. sunt operationes intellectus, ergo operationes intellectus erunt objectum Logicæ. R. dist. ma. Logica docet definire dividere &c. formaliter nego ma. idealiter tantum dando instrumenta directiva apprehensionis, iudicii concedo ma. & dist. etiam mi. divisio, definitio. sunt operationes intellectus ut formaliter considerantur concedo, ut idealiter nego mi. & consequentiam sed assumendo

Instatur Ut directivè & idealiter considerentur sunt operationes intellectus ergo. R. definitionem, divisionem, &c. dupliciter considerari posse, scilicet formaliter & objective, formaliter sumuntur, quatenus sunt actus divisionis, argumentationis &c. objective verò quatenus sunt instrumenta quædam directiva actum intellectus, & secundum hoc munus terminare possunt actum intellectus, & tanquam objecta scientiam constituere, si primò ergo modo considerentur cum operationibus intellectus coincidunt, non verò si secundo.

Dico 3. Res omnes quatenus sunt intelligibiles non sunt Objectum Logice. Hæc est contra Ariagam & Probatur breviter, si res omnes quatenus intelligibiles vel scibiles possunt esse objectum Logicæ omnes aliæ scientiæ superfluerent, sed hoc non debet dici ergo. Ma. probatur ex Scoto q. 3. prædicam. Nihil est subjectum alicujus scientiæ nisi sub ratione scibilis, ergo si res omnes quatenus scibiles sunt spectant ad Logicam superfluent, consequenter omnes aliæ scientiæ. Confirmatur, quia ad Metaphysicam spectat considerare res omnes ut intelligibiles, cum hæc sit præcipua passio entis ut sic, quod est objectum, Metaphysicæ, de objecto autem alicujus scientiæ debent demonstrari in illa scientia passiones, ergo non spectabunt ad Logicam adequatè. Sed contra Conclusionem

Opponitur Autoritas Aristotelis. VIII. Explicatur Aristotelis.
1. Elench. 11. & 1. Rhet. cap. 1. ubi docet Logicam non versari circa rem aliquam determinatam, sed circa omnes res & 4. Met. l. 5. ait Dialecticam laborare circa omne ens sicut Metaphysicam, ergo ex mente Philosophi res omnes erunt objectum Logicæ verum tamen R. Aristotelem 1. Elench. & Rhet. voluisse solum Dialecticam quantum ad usum versari circa omnes res & ad nullam determinatam restringi, quia in omnibus scientiis Syllogismi exercentur, & in hunc sensum etiam explicari potest 4. Met. 5. Laborat enim Dialecticus circa omne ens, quia omnibus rebus applicantur instrumenta Logicalia, ideoq; dicitur scientia communis ut innuit Scot. q. 3. unio.

Dico 4. Ens rationis non est objectum Logice, IX. Ens rationis non est objectum.

Ita

Ita Comptonius, Pontius &c. Probatur Conclusio, si ens rationis esset objectum Logicae non posset haec scientia alias demonstrare passionem quam rationis, sed hoc est falsum ergo: probatur sequela, quia passio non est praestantioris naturae quam subiectum, unde illa emanat, ergo, probatur etiam minor, quia scientiam efficere est aliquid reale. Prob. 2. Ut aliquid sit objectum attributionis debent omnia posse reduci ad illud quae in scientia illa tractantur cuius est objectum, sed ad ens rationis non possunt omnia reduci quae tractantur in Logica, ergo. prob. mi. quia ratiocinatio ipsa materialis affirmatio unius de alio &c. quae Logicus ex professo tractat, priora sunt omnibus respectibus rationis quae in eis resultant, sed subiecta realia non reducuntur ad formas rationis se ipsis posteriores ergo. Confirmatur 1. si nullum esset ens rationis, adhuc dari posset Logica, & traderet ea omnia quae nunc edisserit, verbi gratia demonstrationem gignere, scientiam, Syllogismum probabilem, opinionem &c. Confirm. 2. Quia Aristotelis nec minimam mentionem de ente rationis in sua Logica fecit, quod revera non fecisse credendus est si ens rationis objectum Dialecticae fuisset. Sed in Contra

Arguitur Si subiectum vel objectum Logicae non esset ens rationis, deberet esse aliquid reale, sed non potest esse aliquid reale, ergo erit ens rationis; minor probatur, si objectum esset aliquid reale, scientia etiam esset realis, sed hoc est contra communem Philosophorum sententiam, ergo: minor patet quia Logica universim appellatur rationalis & non realis. R. negando mi. cuius probationis majorem dist. esset etiam scientia realis id est quae tractaret de rebus proprie loquendo nego ma. quae tractaret de signis rerum concedo ma. & distincta similiter mi. nego conseq. Nam propterea non tollitur quin sub hac ratione scientia realis dici possit, cum in hac acceptione sermo etiam dicatur & appelletur res. Sed

Instatur Illa signa rerum de quibus agit Logicus sunt entia rationis, ergo ab illis Logica non poterit adhuc denominari realis. probatur ant. illa signa rerum sunt genus, differentiae, &c. sed illa omnia sunt entia rationis ergo: ma. patet, probatur mi. Quia illud est ens rationis quod habet esse solum per intellectum, sed dicta tantum habent esse per intellectum, ergo sunt entia rationis, R. negando ant. & probationis mi. cuius probationis majorem distinguo, illud est ens rationis quod solum habet esse per intellectum fingentem concedo ma. per intellectum quomodo docuq; cognoscen- tem nego. ma. Genus ergo species & caetera universalia non finguntur ab intellectu, sed solum representantur realis natura, non representata differentia individuali vel specifica, fiunt ergo ab intellectu denominante, non fingente. Sed

Urgetur Sicut datur una scientia quae tractat de ente reali realiter, & est Metaphysica, ita debet dari aliqua scientia quae tractet de ente rationis, sed talis scientia non potest esse Physica vel Metaphysica, quia istae tractant de ente reali ergo est Logica, sed tunc melius &

aliud objectum assignari non potest quam ens rationis ergo. Sed R. dist. secundam partem majoris ita debet dari alia scientia quae tractet de ente rationis directe nego ma. indirecte concedo ma. ens rationis enim ad nullam scientiam realem pertinet directe, sed directe & reductivè spectat ad Metaphysicam, quatenus secundum suam essentiam ens rationis est ens apparens, nam secundum Philosophum 4. Metaph. l. 4. Eiusdem scientiae est considerare quod est tale, & quod videtur tale. similiter dist. mi. & nego conseq. quod si quaeras ad quam ergo scientiam ens rationis directe pertineat, tunc Respondeo ad scientiam rationis. Sed de his satis & ad alia motum faciendo

Dico s. sola demonstratio non est objectum attributionis in Logica. Haec colligitur ex D. Angustino lib. 2. Ord. cap. 13. ubi enumerat ea quae Logica tractat ensens eam verum a falso discernere, definiendo, distribuendo, & colligendo, & lib. 2. Doct. Christ. cap. 37. vocat eam praecipua Conclusionum, definitionum, & distributionum, ergo ex mente ipsius non sola demonstratio est objectum Logicae, Quod Confirmatur, & simul probatur Conclusio, ratione, Caetera omnia quae tractantur in Logica non possunt ad demonstrationem reduci, sed hoc requiritur ex supra dictis, ergo demonstratio non potest esse objectum attributionis Logicae. probatur ma. quia aliae species argumentationis quae nec sunt partes, nec proprietates, nec principia, vel causae demonstrationis, ad eam reduci nequeunt, ut sunt Syllogismus Topicus, falsigraphus &c. ergo. Sed

Arguitur. Tam Syllogismus Topicus, quam Sophisticus ad demonstrationem reduci possunt, ergo demonstratio erit objectum adaequatum Logicae, probatur, ant. quemadmodum se habet ens rationis in Metaphysica, respectu entis veri, ita se habet Syllogismus Topicus & Sophisticus ad demonstrationem, sed ens rationis ad Metaphysicam reduci potest, quia est ens apparens & enti reali contrarium, ergo etiam reduci poterunt ad Syllogismum demonstrativum seu demonstrationem Syllogismus probabilis & apparens qui est falsigraphus, sed si ad demonstrationem isti reduci poterunt, jam demonstratio erit objectum Logicae, ergo est. R. negando ant. ad cuius probationis majorem dico, bene quidem comparari allegata ad se invicem, sed in Logica non modo considerantur Syllogismi probabiles & Sophistici, sed etiam multa alia quae ad demonstrationem reduci nequeunt, ut sunt definitio, divisio &c. insuper ajo disparitatem esse adhuc, quia ens rationis adhuc constituitur extra nihilum, adeoq; dicitur aliquantulum (praescindo an equivocè, vel univocè) rationem entis participat, sed de Syllogismo falsigrapho dicit Aristoteles nec quidem nomen Syllogismi mereri. Deniq; ut aliquid sit objectum adaequatum alicujus scientiae non sufficit, quod ad illud alia reducuntur tanquam contraria, alioquin sequeretur quod Syllogismus falsigraphus posset esse & esset objectum Logicae, quod tamen ridiculum esset & novum; probatur sequela, quia Syllogismus demonstrativus & aliae species argumentationis redu-

XI.
Demonstratio sola non est objectum.

XII.
An Syllogismi omnes ad demonstrationem reduci possint?

reducuntur ad Syllogismum falsigraphum veluti ejus contrarium. Tandem si ad scientiam de uno contrario spectaret per se agere de altero contrario, sequeretur quod ad Physicam quæ est de ente naturali materiali, spectaret agere de ente spirituali, & consequenter sicut Physica nunc agit de corpore, ita deberet pariter agere de spiritu, quod nemo dicit, sed contra totum hoc dictum

Instatur defacto agit Physicus de anima, sed anima est spiritualis, ergo bene in una scientia unum contrarium ad aliud reduci posset, & consequenter solutio nulla. Sed R. dist. ma. defacto Physicus agit de anima sub ea præcisè ratione quâ spiritualis est nego majorem, in quantum est actus corporis organici concedo ma. & concessa mi. quodq; nego consequentiam.

Urgetur Theologiae objectum est Deus sub quacumq; demum ratione, quod defacto tam exactè non disputo, sub sententia tamen communiore, in quantum est Veracitas divina revelans, sed in Theologia agitur de peccatis per se quæ ad DEUM prorsus nulla ratione reduci possunt, quàm sub ratione contrarii, ergo ad hoc ut aliquod sit objectum attributionis fat crit quod ad illud alia omnia reducuntur, etiam per modum contrarii. major est certa, probatur mi. quia peccata non possunt referri ad Deum per modum principii, vel causæ, minis per modum proprietatis aut passionis, (quod cogitare & fidem lædere, & crimen læsæ majestatis Divinæ esset committere) nec possunt referri ad Deum veluti ad finem, utpotè cum ejus adeptionem non promoveant, sed avertant: sed R. concessa ma. & distingo minorem, peccata non possunt referri ad Deum concedo ma. peccati cognitio non potest ordinari & referri ad Dei cognitionem nego mi: Itaq; longè diversum est dicere quod peccatum referatur ad Deum, aliud quod peccati cognitio ad Deum cognoscendum conducatur, nam peccati notitia duobus modis potest ad pleniorum Dei notitiam conducere, sicq; licet non in esse entis, in esse tamen scibilis ad Eum referri: primò itaq; ex peccati consideratione, virtutis splendor & gloria magis elucescit & enitescit, & exinde bonitas Dei & perfectio, qui ad virtutem provocat præmiis, terret poenis, & gratiâ allicit & trahit. Deinde Dei sanctitas & excellentia non parum exinde commendatur quod rei, vel potius tam fœdi nihili, author esse nõ possit.

XIII.

Objectum
Logicae Aristotelicae est
Syllogismus.

Dico 6. Objectum Logicae Aristotelicae adæquatam est Syllogismus ut sic. Est Scoti & communior sententia Scotistarum, Probatur 1. ex refutatione aliarum opinionum. Secundo, quia illi omnes conditiones competunt quæ ad rationem objecti requiruntur, nam in primis prima competit, nam in ea supponitur esse, & Aristoteles post tractationem de principiis remotis & proximis in libris de Categoriis & Periherm. in libris priorum definit tandem Syllogismum; habet etiam conditionem secundam, quandoquidem omnia quæ in scientia tractantur, vel sunt principia ejus, ut habetur in libris Perih. vel proprietates, ut in lib. priorum, aut species quæ habentur in libris Topicorum & Elenchorum. Ita discussit Scotus 1 priorum q. 2.

Habet deniq; etiam tertiam, nam ceti est quod Logica Aristotelicae considerationis per Syllogismum distinguatur ab omnibus aliis scientiis.

Dices Cum Bonaventura, Barone Tom.

1. Apologia. 4. act. 4. Non est distinguendum inter Logicam Aristotelicam & in se, ergo si Logica Aristotelicae objectum est Syllogismus, etiam erit Logica in se; probatur ant. quia Aristoteles non potuit aliter eam variari quàm in se ipsa fuit, sicut non potuit physicam variare, aut mutare objectum ejus ergo. Verumtamen licet hic argumentandi modus & discurrendi de objecto Logicae facile videatur tollere difficultatem, & qui etiam veluti novus gratior apparet, attamen perspicienti nihil dicere videtur, unde R. in forma negando ant. cujus probationis ant. concedo & nego consequentiam, neque enim Antiquiores & ego cum illis dico Logicam talem ab Aristotele sortitam esse partitionem, aut Aristotelem eam partitionem, & divisionem distinctionemque fecisse, sed quia in seipsa Logica dupliciter erat considerabilis, ideo illud Aristoteles invenit, non verò ex eo quod invenerit sic esse, fecit, & ut utar secundo D. Augustini verbis loquendo de partitione Philosophiæ lib. 11. de Civitate cap. 25. *Neg enim ipsi instituerunt ut ita esset, sed ita esse potius invenerunt*, unde quia Aristoteles invenit Logicam dupliciter accipi posse, ideo secundum unam acceptionem quâ ipse usus est, bene dicitur Logicae objectum esse Syllogismum, ex quo apparet quàm leve fundamentum habuerit adificium Baronis, quod tam citò veluti caserta vilbani ruit. Sed ad nostra redeo & informa consueta progrediendo, objectionem aliorum pono, quare Conclusionem directè

Arguitur. De Syllogismo non potest haberi scientia, ergo nequit esse objectum Logicae, quæ ut suppono est scientia, ant. probatur, scientia non potest haberi nisi per Syllogismum, sed hoc nequit fieri, quia talis Syllogismus vel esset notus, vel ignotus, si ignotus non posset generare scientiam, si notus, ergo per alium Syllogismum, & sic in infinitum: R. negando ant. & probationis minorem, de Syllogismo enim ut sic potest haberi scientia per alium Syllogismum, qui esset vel ex terminis, vel per Logicam naturalem notus, ita ut non desideraret per alium Syllogismum artificiosum ostendi. Sed

Instatur Omnis scientia quomodocumque fiat debet fieri per Syllogismum seu naturalis, seu artificialis Logicae, sed talis Syllogismus non potest fieri de Syllogismo ut objecto Logicae, ergo nulla solutio; patet ma. probatur minor, ut de aliquo habeatur vel fiat scientia, seu id contingat artificialiter, seu naturaliter, illud de quo fit Syllogismus debet esse necessarium, sed Syllogismus non est necessarius, quia potest adesse vel abesse ergo. R. concessa ma. negando mi. cujus probationis ma. distingo, Objectum debet esse necessarium quoad existentiam nego ma. quoad essentiam, seu quoad connexionem prædicati cum subiecto concedo ma. sic autem Syllogismus est necessarius, nam ante omne opus mentis debet habere tres terminos, & medium bene distributum.

Urgetur

XIV.
Refutatum
Baro.

XV.
De Syllogismo potest haberi scientia.

Urgetur Si Syllogismi Essentia necessaria esset, sequeretur quod praesupponi deberet ante omnem scientiam, ut est conditio prima requisita ad objectum adaequatum attributionis, sed Syllogismus non sic praesupponitur quid sit, ante omnem scientiam, ergo ejus essentia necessaria non est; prob. mi. illud quod praesupponitur in scientia aliqua quid sit, non fit à scientia, etiam quantum ad connexionem praedicati & subjecti, sed Syllogismus fit à scientia Logicali, ut est certum, ergo. R. concessa ma. negando mi. cujus probationis mi. distinguo, Syllogismus fit à scientia Logicali, seu Logica conicit Syllogismus, Logica quae est scientia nego mi. quae non est scientia concedo mi. nam Syllogismus non conicit Logica docens, sed utens, illa tantum regulas tradit & praecipit recte coniciendi. Ut ergo finem faciam tam profusa litis de qua Dialectici certant, & adhuc sub Judice est, ideo.

instrumentum sciendi materiale, & ita conjungendo partem materialem cum formali subjectum adaequatum sciendi instrumentum sit, quatenus directivum; qui dicendi modus eandem censuram patitur, quam ille qui in Philosophia naturali statuit pro objecto corpus mobile quatenus mobile, quia non est confundenda ratio formalis subjecti cum passione ejusdem, cum haec debeat illam de subjecto demonstrare, directivitas vero est propria passio instrumenti sciendi, ideo non bene conjungitur cum eo veluti ratio formalis, assignanda est ergo ratio formalis objectiva Logica in se, sicut in aliis scientiis, unde sicut in Philosophia naturali ponitur subjectum, corpus naturale quatenus tale, & in Metaph. ens ut ens, in Logica quoque erit instrumentum sciendi quatenus tale, hoc est, quatenus habet virtutem faciendi scire, vimque dirigendi, ita enim specificatur ratio formalis secundum quam consideratur, & secundum quam de ipso directivitas veluti propria & adaequata passio potest praedicari & demonstrari.

QUAESTIO V.

An Logica sit Scientia?

DICO 7. Objectum Logica in se est modus sciendi ut sic. Haec est Scoti & Scotistarum communiter Fonseca 2. Met. c. 3. q. 1. sect. 4. Conimb. q. 2. proom. Tartareti, Toleti, &c. Prob. Conclusio 1. Quia modo sciendi ut sic conveniunt conditiones ad objectum requisita, ergo modus sciendi erit objectum Logica in se, ant. probatur, nam de ipso supponitur quid sit, & per suum quid est, demonstratur de eo passiones & proprietates, omnia ad ipsum ordinantur & reducuntur, & per illum ab aliis scientiis distinguitur ergo. Confirmatur, nullum aliud objectum Logica in se potest assignari quod esset objectum potius quam modus sciendi, ergo modus sciendi ut sic est assignandus: prob. ant. Quia si aliquid aliud maxime Syllogismus ut sic, vel demonstratio ut sic, sed hoc non ergo. Probatur, quia ad Syllogismus non possunt omnia reduci, quia non modus ut sic, nec ad demonstrationem, quia non Syllogismus Topicus, vel Fallographus, ad modum autem sciendi omnia possunt reduci, ergo. Probatur secundò Objectum artis instrumentariae simpliciter est instrumentum & non opus, sed Logica est talis ergo, ma. patet, minor est Philosophi 2. Met. t. 1. & j. top. c. 9. ubi vocat Logica simpliciter instrumentaria. Confirmatur Logica agit de definitione, divisione, &c. sed haec non comprehenduntur sub Syllogismo ut sic, nec sub demonstratione, comprehenduntur autem sub modo sciendi ut sic, ergo.

Nomen Scientiae multifariam multisque modis accipi potest, Primò enim accipitur laxissime pro quacunque; etiam experientia, sic dicitur communiter quòd qui expertus est frigus, vel calorem sciat esse frigidum, vel calidum; Secundò sumitur laxius, non tamen in omni laxitate ita quòd idem significet quòd fides, sic frequens usus, & loquendi modus irrepit, ut dicatur nos scire, Verbum esse incarnatum, Deum esse unum & trinum, &c. Tertio sumitur laxè pro quacunque; notitia quomodoconque; acquisita. sive per narrationem aliorum, seu perlectionem, vel alio modo, sic dicitur quod Petrus verbi gratia sciat esse Romam, Indias, Japoniam, &c. vel quia legit, vel quia audivit. Quarto tandem strictè & proprie prout ad propositum spectat pro notitia & cognitione illa quae ex certis & evidentibus causis in forma syllogistica deducitur, & in hac acceptione duplex est, una est habitualis, altera actualis, habitualis est habitus de prima specie qualitatis permanens intellectualis, disponens intellectum non ad simpliciter, sed ad promptè & expedite operandum ex actibus frequentatis acquisitis: Actualis vero est scientia quae ab Aristotele 1. p. t. 5. ut ipsum citat Pontius sic definitur, Quòd sit cognitio rei per causam per quam res est ita ut non possit se aliter habere, vel ut citat ipsum Maltrius 1. post. cap. 2. Scire est rem per causam cognoscere, propter quam res est, quòd illius est causa, & non contingit se aliter habere, Ex quibus definitionibus ad rigorosè & proprie dictam scientiam sequentes requiruntur conditiones. Prima est quòd sit vera, error enim & falsitas scientia non sunt; Secunda est quòd sit certa, certitudo autem ut notat Cavellus de anim. disp. 3. sect. 6. & Averſa q. 26. sect. 3. est firma adhaesio intellectus alteri determinatae parti absque formidine de oppositio, si enim esset aliqua formido, non esset in intellectu certitudo, sed dubietas, nec scientia, sed opinio.

Dices cum Arriaga; Definitionem esse contentam sub Syllogismo in quantum ordinatur ad demonstrationem, & propter demonstrationem consideratur, ergo. Contra, esto sic possit considerari definitio, imò Aristoteles in sua Logica ita consideravit, tamen in Logica in se non debet considerari in ordine ad aliud, sed etiam propter se, & hoc patet, nam etiam si demonstratio esset impossibilis, adhuc esset scientia de definitione & divisione.

Verumtamen adhuc dubium remanet de ratione formali secundum quam Logica in se considerat modum sciendi, plures dicunt Logica illud considerare quatenus directivum, ita ut directivitas sit objectum formale.
F. Amandi Hermann Logica.

I. Multipliciter accipitur Scientia.

Regulae ad veram scientiam.

I. Tert.

XVI.

XVII.

XVIII.